

Inriktningsbeslut 2025-2026

för regionala utvecklingsmedel (anslag 1:1)

Innehåll

Inriktningsbeslut 2025-2026 för regionala utvecklingsmedel (anslag 1:1).....	2
Bakgrund.....	2
Prioriteringar 2025-2026.....	2
1. Riktade insatser.....	3
2. Breddat näringsliv.....	3
3. Tillgänglighet.....	3
4. Arbetsgivarsidans förmåga att inkludera.....	4
5. Civilsamhället.....	4
6. Arbetsätt, ansvar och rollfördelning.....	4
7. Hög grad av medfinansiering i projekt.....	4

Inriktningsbeslut 2025-2026 för regionala utvecklingsmedel (anslag 1:1)

Bakgrund

Inriktningen av de regionala utvecklingsmedlen, anslag 1:1, styrs av den regionala utvecklingsstrategin (RUS). Finansieringsplanen är en uttolkning av RUS ur ett finansieringsperspektiv och anger fyra kriterier; hållbarhet, funktionell geografi, strukturförändring samt processmålet i RUS. Kriterierna gäller tills vidare för alla insatser inom anslag 1:1.

Utöver dessa krav styrs anslaget mer kortsiktigt av ett inriktningsbeslut som gäller i två år, men revideras årligen. Inriktningsbeslutet för 2024-2025 antogs av regionstyrelsen (2024-04-10) och är en av utgångspunkterna för detta inriktningsbeslut, vilket ersätter det föregående. Inriktningsbeslutet syftar till att stödja ett proaktivt arbete med de regionala utvecklingsmedlen så att portföljen av företagsstöd, projektmedel samt kommersiell service används på bästa möjliga sätt för att nå måluppfyllelse enligt RUS.

Som stöd i arbetet med att styra i riktning mot målen arbetar Region Gävleborg sedan några år med ett uppföljningssystem för det regionala utvecklingsarbetet i Gävleborg. Uppföljningssystemet ska bidra till ständiga förbättringar av det regionala utvecklingsarbetet, genom ökad kunskap och lärande. Detta är en förutsättning för kunskapsbaserad styrning.

Det finns en uppföljningsrapport för pågående regionalt utvecklingsarbete för uppföljningsåret 2024. Syftet med rapporten är att bättre kunna beskriva läget i länet, det pågående regionala utvecklingsarbetet och peka på behov av förändring i arbetet. Uppföljningsrapporten utgör underlag till inriktningsbeslutet, tillsammans med föregående års inriktningsbeslut.

Prioriteringar 2025-2026

Underlaget visar att det finns behov av satsningar inom alla målområden i RUS. En grundläggande slutsats är att behovet av insatser är större än utrymmet i portföljen. Uppföljningsrapporten pekar dock på att portföljen idag är ojämn. Pågående insatser är inte jämnt fördelade över aktuella RUS-mål, några RUS-mål är överrepresenterade. Även om några RUS-mål är underrepresenterade, går det ändå inte utifrån uppföljningsrapporten att bestämt säga att regionalt utvecklingsarbete borde omfördelas mellan mål på det ena eller andra sättet. En slutsats i uppföljningsrapporten är att kunskapen om hur projektportföljen bäst möter målen behöver öka genom att få bättre koll på hur insatser inom samma mål förhåller sig till varandra. En utmaning är att många insatser har en bred ansats och till synes gör samma sak. Detta medför att inga insatser kan uteslutas i dagsläget. Däremot är det viktigt att kontinuerligt utveckla uppföljningen av insatser, inte minst för att säkerställa att inga överlappningar sker med tanke på det stora behovet i förhållande till tillgängliga resurser.

Några områden och behov kan ändå lyftas fram som viktiga för Region Gävleborg att beakta vid finansiering under den kommande tvåårsperioden. Under 2025-2026 är nedanstående prioriteringar utpekade och vid bedömning av insatser som ska finansieras med 1:1-medel är det meriterande om en eller flera av dem är uppfyllda.

1. Riktade insatser

Analys

Uppföljningsrapporten visar (exempelvis inom mål *Gävleborg har ett näringsliv som ställt om till en cirkulär och mer biobaserad ekonomi*) att flera insatser tycks överlappa varandra och har en bred ansats. Portföljen behöver spetsas och enskilda insatser bidrag till helheten tydliggöras. I analysen konstateras att insatserna verkar överlappa på ett ytligt plan, men att det är svårt att veta i vilken utsträckning insatserna faktiskt överlappar.

Prioritering:

- Insatser som tydligt relaterar till redan pågående insatser och bidrar med komplettering eller fördjupning i förhållande till dessa.
- Inom cirkulär ekonomi behöver övergripande insatser kompletteras med riktade insatser som tillgodoser specifika behov för omställning. Sådana specifika behov är att möta omställningen i en bredd av branscher och aktörer samt offentlig sektors omställning.

2. Breddat näringsliv

Analys

Branschbredden uppvisar en försiktigt positiv trend där andelen av befolkningen som jobbar inom de tio största branscherna sakta avtar. Industrins bidrag till ekonomin är fortfarande stort relativt riket och är en viktig tillväxtmotor i Gävleborg. Många insatser som genomförs inom det företagsfrämjande arbetet i Gävleborg syftar till att stärka konkurrenskraften i näringar som redan är relativt starka.

Prioritering:

- Insatser till företag i en bredd av branscher och till det företagsfrämjande systemet, för att på ett bättre sätt stödja en mångfald av företag och branscher.

3. Tillgänglighet

Analys

Trots många insatser inom mål *Gävleborg har attraktiva platser och goda livsmiljöer för boende, arbete, företagande och besökare* så kvarstår behov av fortsatt arbete. De befintliga insatserna bedöms inte konkurrera eller överlappa varandra. Få insatser i den totala portföljen stödjer idag de mål som handlar om kapacitetsstark infrastruktur, tillgänglighet, hållbart resande och digital infrastruktur. Även om de regionala utvecklingsmedlen kan tyckas begränsade i förhållande till de stora kostnader som investeringar i infrastruktur och transportsystem innebär, går det att göra insatser som främjar sådana investeringar eller ökar tillgängligheten på andra sätt.

Prioritering:

- Insatser som bidrar till god tillgänglighet till offentlig och kommersiell service.
- Insatser som stärker samspelet mellan fysisk mobilitet, transportsystem, utbyggd digital infrastruktur och en resurseffektiv markanvändning.

4. Arbetsgivarsidans förmåga att inkludera

Analys

Utestängande strukturer och normer är ett hinder för att ta sig in på arbetsmarknaden. Det gäller för såväl grupper som står längre från arbetsmarknaden som för underrepresenterat kön på arbetsplatsen/i branschen.

Pågående insatser arbetar i hög utsträckning med att stärka enskilda individer, men i lägre utsträckning med att förändra arbetsgivares och organisationers förståelse, förmåga och vilja att ta emot dessa individer på arbetsmarknaden och insatser för att behålla och utveckla dem.

Prioritering:

- Insatser som riktar sig till främjarsystem, branschorganisationer och olika arbetsgivare med syfte att stärka arbetsgivarnas mottagarförmåga.
- I insatser som stärker enskilda individer ska strukturpåverkan finnas med som ett centralt perspektiv.

5. Civilsamhället

Analys

I flera målområden kvarstår behov att bättre inkludera civilsamhället. Detta behöver ske genom nya arbetsformer, strukturer för samverkan samt en uttalad vilja och efterfrågan att inkludera civilsamhället i insatserna. Ökad involvering av civilsamhället kan leda till ett bredare utbud av projekt och insatser.

Prioritering

- Insatser som involverar civilsamhället.

6. Arbetssätt, ansvar och rollfördelning

Analys

Regionalt utvecklingsarbete har behov av tydliga roller, mandat och ansvar, något som delvis brister idag. Samverkan mellan olika aktörer bedöms kunna utvecklas och tydliggöras. Genomförandet av det regionala utvecklingsarbetet behöver i högre grad ske i samverkan. En annan utmaning är aktörernas förmåga att arbeta utforskande.

Prioritering:

- Insatser där genomförande aktörer har tydligt definierade roller och mandat.
- Insatser som stärker förmågan att arbeta med utforskande arbetssätt i det regionala utvecklingsarbetet, inte minst inom offentlig sektor.

7. Hög grad av medfinansiering i projekt

Analys

Av beslutade medel under 2024 har 57 procent använts till projektf finansiering. Projektinsatserna har i hög grad växlats upp mer än de lagstadgade 50 procenten. Detta gör att de medel som tillsätts får stor utväxling. Uppväxling kan ske dels med medel från EU:s fonder, dels med andra/egna medel.

Prioritering

- Insatser i form av projekt med en hög grad av medfinansiering utöver anslag 1:1. Det ska ses som meriterande för en projektansökan om anslag 1:1 utgör en mindre del av projektets totala budget.